

Vijgenboom (*Ficus carica*)

De vijgenboom komt oorspronkelijk uit Klein-Azië en veroverde het hele Middellandse Zeegebied. Vijgenbomen houden van warmte, maar door de zachtere winters gedijen ze tegenwoordig ook goed in onze streken. Vooral in de stad, waar de temperatuur hoger is dan op het platteland.

Zonnig en beschermt

Zet vijgen op een zonnige en beschutte groeiplaats, bijvoorbeeld tegen een muur op het zuiden of zuidwesten. De bodem moet goed doorlatend en zeker niet te voedingsrijk zijn, anders groeit de plant sterk uit en is hij minder bestand tegen de kou. De plant heeft een sterk ontwikkeld wortelstelsel dat optimale wateropname toelaat bij droog weer.

Planteigenschappen

- **GROOTTE:** 3-6m hoog en 2-4m breed (afhankelijk van de grootte van het plantgat of de kuip)
- **BLOEIPERIODE:** juli-september, bloemen niet zichtbaar
 - Bestuiving: De vijgwespen die in het zuiden van Europa voor de bevruchting zorgen, komen niet voor in onze streken. Daarom worden hier parthenocarpe vijgensoorten (zie tabel) gekweekt waarvan de vruchten zich ontwikkelen zonder bevruchting.
- **Oogstperiode:** Van augustus tot oktober

Ras	Vrucht	Kenmerken
Brown Turkey	Middelgrote ovale bruine vrucht, rood vruchtvlees, zoet en smakelijk	Redelijk winterhard, kan in volle grond, droogtegevoelig
Brunswick	Heel grote geelbruine vruchten met stippen, okergeel vruchtvlees	Sterke groeier
White Marseille	Groen-witte vruchten, goede smaak	Matig winterhard, sterke groeier
Violette de Bordeaux	Kleine zwarte vruchten, rood vruchtvlees, goede smaak	Matig winterhard
Flanders	Violet gestreepte vruchten, amberkleurig vruchtvlees, zoete smaak	Ongevoelig voor scheuren, lage struik, geschikt voor pot
Del Portogallo	Dikke vruchten	Voor beschutte stadstuinen

Hoe ga je te werk?

- Plant bomen met naakte wortel van november tot maart. Bomen in pot kun je later planten.
- Koop een gezonde plant, met minstens vier goede takken van minstens 60 cm.
- Maak een plantgat van 80 x 80 cm. Leg op de bodem van het gat puin of lavagruis voor goede drainage en vul verder op met grond. Als je in een pot plant, zorg dan zeker voor een goede drainagelaag op de bodem.
- Maak het gat op 25 cm van de muur als je de boom tegen een muur plant.

Vijg
© Velt vzw

- Begrens de wortelgroei door het plantgat af te scherm met stoeptenen of door de boom in een grote in de grond verzonken kuip te planten. De grootte van de kuip bepaalt de grootte van de plant. Vrijstaande bomen groeien meestal weelderig zonder veel vruchten te dragen.
- Bind de takken eventueel aan horizontale steundraden, met 25 cm tussenafstand.

Eerste drie jaar vormsnoeien

In het voorjaar: Snoei na de strenge vorst tot begin maart. Als je later snoeit, kan de vijgenboom bloeden (wit kleverig sap verliezen). Snoei afhankelijk van de gewenste vorm:

- **Struikvorm.** Selecteer 3-4 stevige scheuten, snoei de andere scheuten weg. Het jaar daarna knip je de nieuwe takken tot de helft, op een naar buiten gerichte knop.
- **Leivorm.** Selecteer 5-6 takken, snoei die elk jaar terug tot de helft, tot de hele muur bedekt is. Dat duurt ongeveer vier jaar. Haal de andere scheuten weg.
- **In pot:** Snoei de plant het eerste jaar tot op een derde. Het tweede jaar snoei je de hoofdscheut in met een derde en dun je de zijtakken uit. De volgende jaren beperk je de omvang door lange takken terug te snoeien tot zijtakjes.

Na drie jaar onderhoudssnoeien (als er vijgen groeien)

- **In het voorjaar (na strenge vorst tot begin maart)**
 - Dun de takken uit zodat er licht tot in de plant komt.
 - Snoei de scheuten die vorig seizoen vrucht droegen terug op twee knoppen. Daaruit ontwikkelen zich nieuwe scheuten.
 - Snoei om een oude boom te verjongen elk jaar een deel van het oude en onproductieve, meestal kale hout uit tot een jongere scheut of knop.
- **In de zomer (van april tot juli)**
 - Snoei om groei van nieuwe scheuten te beperken tot 4-5 bladeren. Zo zorg je dat er meer zonlicht de plant kan binnendringen.
 - Snoei heel lange scheuten terug tot op de eerste knop. Anders geven ze vooral blad.
 - Let op dat je de vruchten niet wegsnoeit. De vruchten staan op de scheuten van het vorige jaar en rijpen doorgaans pas het tweede jaar.

Welke zorg heeft je vijgenboom nog meer nodig?

- Alleen planten in pot moeten elk jaar bemest worden. Vijgen in volle grond bemest je alleen als ze het nodig hebben (als het blad nutriëntentekort vertoont).
- Bedek de bodem rond de struik met bladeren of stro om grondvorst te voorkomen.
- Begiet vijgen in pot regelmatig.

Hoe en wanneer kun je oogsten?

Vijgen dragen vruchten na 3-4 jaar. Pluk van augustus tot oktober, als de vijgen zachter worden en wat gaan doorhangen. Vijgen moeten rijpen aan de boom. Onrijp geplukte vruchten kun je niet opeten. De rijpe vruchten blijven niet lang houdbaar.

In de stad

– Klimaat en water

Bomen hebben een grote ecologische waarde. Niet alleen vangen ze CO₂ en fijnstof op, ze houden ook water vast en verkoelen in de zomer. Vijgenbomen kunnen goed tegen de droogte en overleven droge zomers.

– Beleving en spel

Als de bomen vruchten dragen, verspreiden ze een aangename zoete vijgengeur. Vijgenbomen vertakken laag boven de grond en groeien breed en struikachtig. Volwassen bomen zijn daarom geschikt om in te klimmen of te spelen.

Vijg
© Velt vzw